

Barcelona, 23 de novembre de 1928

L'Esquella de la Torratxa

ANY LI - Núm. 2579 - 15 cts. Atrassats 30

UNA EPOCA QUE VIURA ETERNAMENT

Un dels moments més interessants de les "Escenes de la vida bohèmia", de Murger, que s'acaben de publicar en català, prologades per Santiago Rusiñol.

(Dibuix d'Opisso.)

TEATRE COMIC

Totes les nits, gran èxit de

CARNET DE POCKER

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *flujos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-
siten sem pre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sifilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, florons, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

Teatre Català NOVEDADES

Gran Companyia Catalana. — Direcció: M. SALVAT

Avui, divendres, tarda i nit. Dissabte i diumenge, nit, a les deu

Companyia francesa del THEATRE MOGADOR
NO... NO... NANETTE

trepidant opereta en tres actes

Dissabte, tarda, l'exitàs de Crehuet

CARLETS, HOME DE MOLTS OFICIS

Diumenge, a dos quarts de quatre

EL VIATGE PRODIGIOS D'EN PERE SENSE-POR

A tres quarts de sis

CARLETS, HOME DE MOLTS OFICIS

i GENTE BIEN

per la notable companyia catalana d'aquest teatre

Es despatxa en Comptaduria

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Om, 8

BARCELONA

Blenorràgics:

No ho dubteu. El guariment de la vostra purgació està amb els

Cachets Neisserinos

Exit garantit. Tractament ràpid, discret i sense molèsties

Venda: Farmàcies i Centres d'específics

Preu de la capsula: 5'50 pessetes

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Barcelona a vol d'ocell

Per atzar hem volat per damunt de Barcelona i hem pogut adonar-nos de la grandiositat de la nostra ciutat. No es tracta d'una grandiositat excessiva i aclaparadora com aquells "buildings" newyorkins, ni com aquells edificis que la mà germànica fa aixecar a la capital de l'Imperi alemany per a astorar l'esperit de l'home foraster. Barcelona, dins d'aquest colossalisme, té com una gràcia delicada i fina que fa que les seves línies no perdin en estètica i en bon gust.

Barcelona és una gran ciutat, vista en avió fa l'efecte de què comença als baixos del Montseny i de què acaba al Prat del Llobregat. Ho veuríeu poblat, ple de cases, carrers, carreteres perseguides per edificis petits i grans que les converteixen en carrers de la capitalitat del Principat. Del Tibidabo fins al mar hi ha una ciutat compacta, ferma, plena, rica... Els carrers de l'Eixample, malgrat la seva disciplina geomètrica, tenen una gràcia indefinida, i les velles places, els vells carrers, us produeixen una efecte meravellós... Però tampoc hem d'oblidar els jardins de Montjuic que va iniciar la mà mestra i francesa de Forestier i que, penjats als núvols, us fan l'efecte que han de fer... Ah! Si veiéssiu la gràcia amb què estan projectats els jardins de meravella que són els jardins de Monjuic! Ah!, si veiéssiu amb quina línia i amb quina elegància estan resoltos tots els problemes d'estètica jardineria!

Barcelona és una ciutat que s'està pastant de nou; Barcelona, aquesta ciutat de l'Exposició futura ja no és tampoc aquella població fabril que, en acabar el provincialisme del 88, cercava en les noves promocions joves la vitalitat romàntica i sentimental, alhora que centrípeta, que li calia per a ésser una capitalitat mediterrània.

Aquelles generacions donaren el seu fet. Donaren una ànima a la ciutat i aquesta ànima col·lectiva ha estat la que ha engrandit el poble. Barcelona, sense aquesta generació que ja va cap a la cinquantena, no hauria fet res.

Per això ara ens manca una nova generació que doni

a la ciutat la fesomia espiritual del nostre temps; ens cal una generació que vegi d'altra manera Barcelona; que la vegi amb uns ulls romàntics i apassionats; que li vulgui donar d'espiritualitat el que ja té d'amplada.

Si veiéssiu Barcelona des d'un avió us faríeu càrrec de què la ciutat ja és la síntesi que somniava Mossèn Cinto, la síntesi internacional que volia Maragall; ara la ciutat ha d'aixecar, per damunt dels seus monuments i de les seves places i carrers, aquest esperit, aquesta flama liberal del segle XIX, si no vol que la seva terra sigui erma i que la ciutat agonitzi en mig dels esplendor actuals...

FRANCESC MADRID

DE LES PROPINES

Hom parla, d'un quant temps ençà, de la supressió de les propines. Diuen que la propina és demigrant, que és humiliant, que envileix l'home que treballa, etc., etc.

Indubtablement tenen raó els que això diuen. Però era precis dir quelcom més, quelcom més important.

No n'hi ha prou amb renegar de la propina. No té cap eficàcia. Sols serveix de motiu d'alegria i satisfacció al que ha de donar la propina, que ara no la dona, pretextant:

—No et dono propina, perquè tu deus ésser un home digne i no et vull envilir.

I, en aquest cas, els que treballen hi surten perdent.

Hi surten perdent perquè els que ataquen la propina s'han oblidat d'una cosa importantíssima: d'exigir al patró l'augment del jornal, com a compensació. Cosa que els patrons no fan si no els hi diuen. I moltes vegades ni dient-los-hi ho fan.

Pobrets!

En demanar la supressió de propines s'ha de demanar també l'augment de jornals. Sinó, tot això de la dignitat i l'enviliment, etc., no té cap valor. Per damunt de tot hi ha la vida, amb les seves necessitats peremptòries.

A més a més, com que la gent ja no és massa aficionada a donar, resulta immoral aconsellar-li que no doni.

I encara hi ha un altre motiu. Són molts els que, trobant-se sense feina, treballen els dies de festa per dur unes quantes pessetes — molt poques — a casa.

Aquestes pessetes són poques perquè els amos diuen:

—Ja us donaran propines!

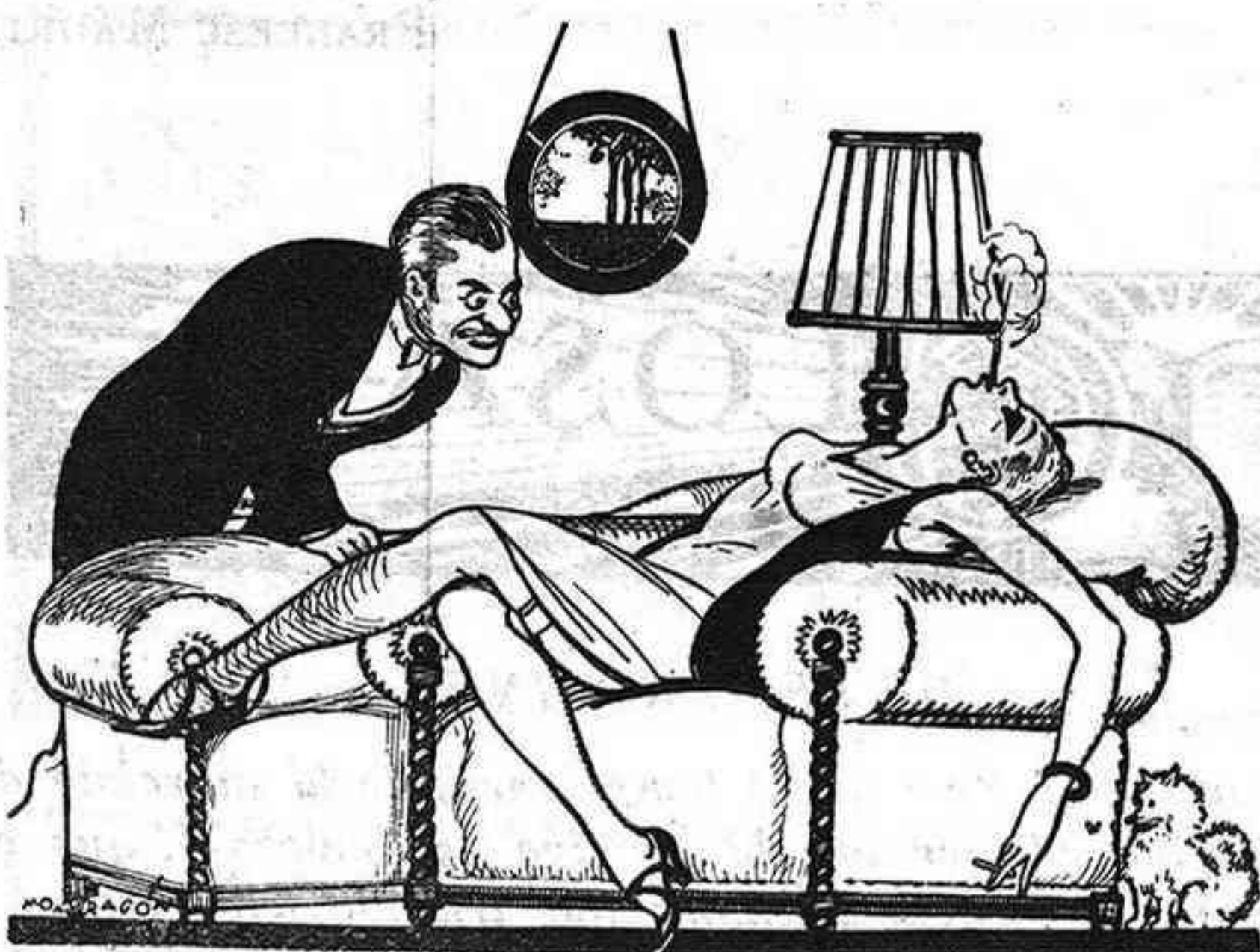
I com que no hi ha afició a donar-ne i, a més a més, s'aconsella que no en donin...

Molts dels que treballen en aquestes condicions són

INCONVENIENTS D'ESSER GROS

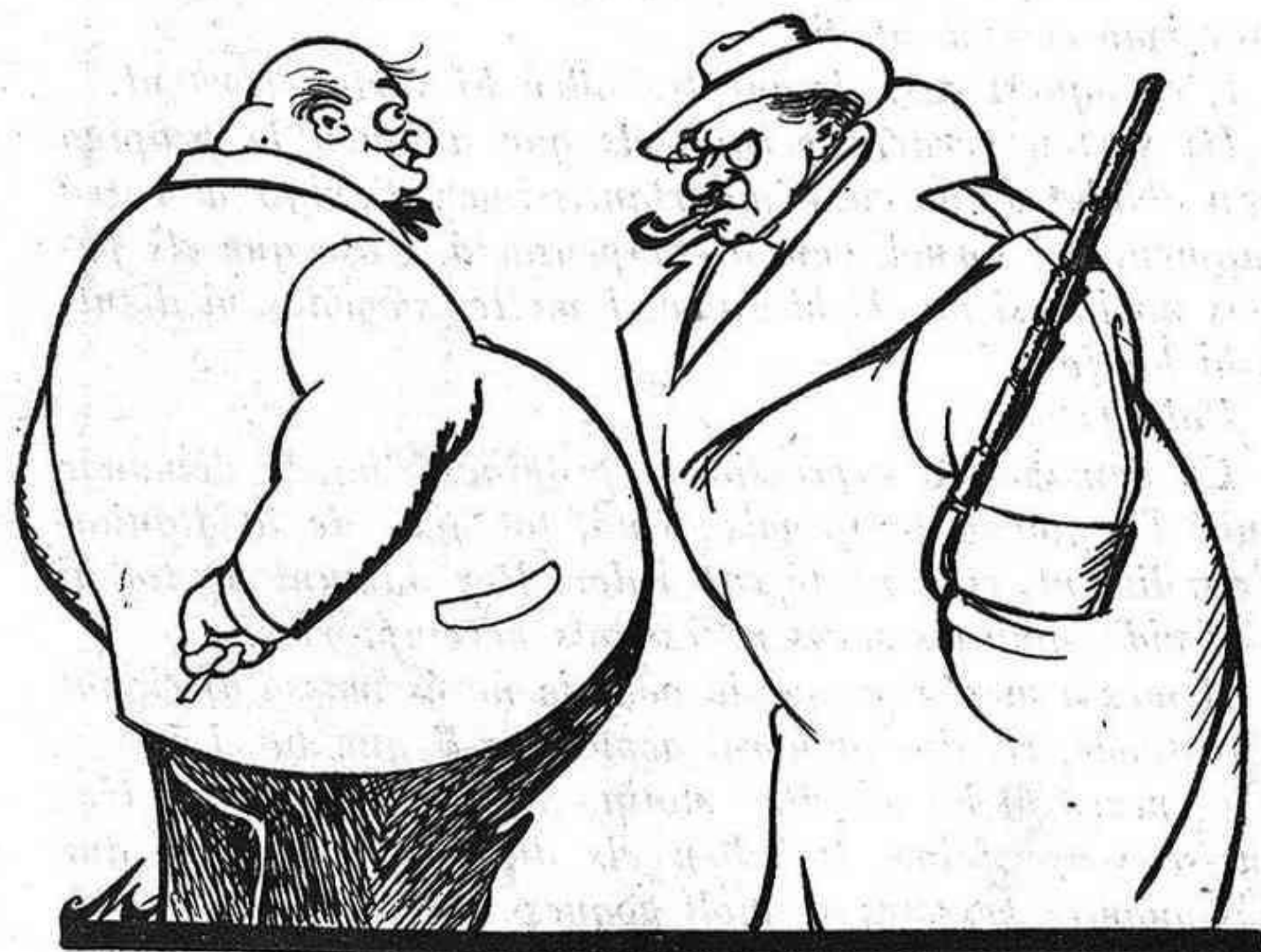
—On deu ésser el meu gos?

LES NOIES D'ARA

—Demà passat ens casem... ens veurem abans?

—No; perquè demà faig la despedida de soltera.

LA INVENCIO DEL MONOCLE

—El monocle el devia inventar un borni.

—Sí, però un borni elegant.

criaturetes de pocs anys. Treballen la major part d'ells en dolceries. I els senyors, els que van disfressats de senyor, quan van a la dolceria compren un tortell de dos rals i se'l fan dur a casa: un quart pis sense ascensor. I, per no donar, no donen ni el bon dia.

A aquests cursis, a aquests senyors de pega, se'ls ha de matar pel ridícul. O bé ensenyant-los d'ésser generosos.

Si és que són capaços d'aprendre-ho.

VIRAI

AFICIO? AFECCIO?

Ja sabeu que alguns escriptors han posat de moda substituir *afició* i *aficionat* per *afecció* i *afeccionat*.

Ara bé: "Les monografies mèdiques" que dirigeix l'excel·lent escriptor i doctor en medicina Jaume Agudé i Miró, ha publicat un volum que es titula: "Afeccions anorectals". Així, segons el sentit novíssim que hom ha donat a la paraula *afecció*, caldrà perseguir l'esmentada monografia com a pornogràfica.

Estampa de poble

Si les acàcies raquítiques que hi ha a l'entrada del poble fossin substituïdes per xiprers, davant la quietud que tot-hora impera al poble, hom el qualificaria molt bé de cementiri.

La vida de convent que hi menen els que hi viuen, no és obstacle perquè preocupacions i prejudicis hi estiguin fonament arrelats.

De sobte, però, la quietud va ésser trencada pel comaratge de les desvagades. (Si callaven era perquè no tenien res per a posar a la taula de vivisecció. Una noieta jove que havia anat a servir a ciutat, tornava al poble a punt d'ésser mare...

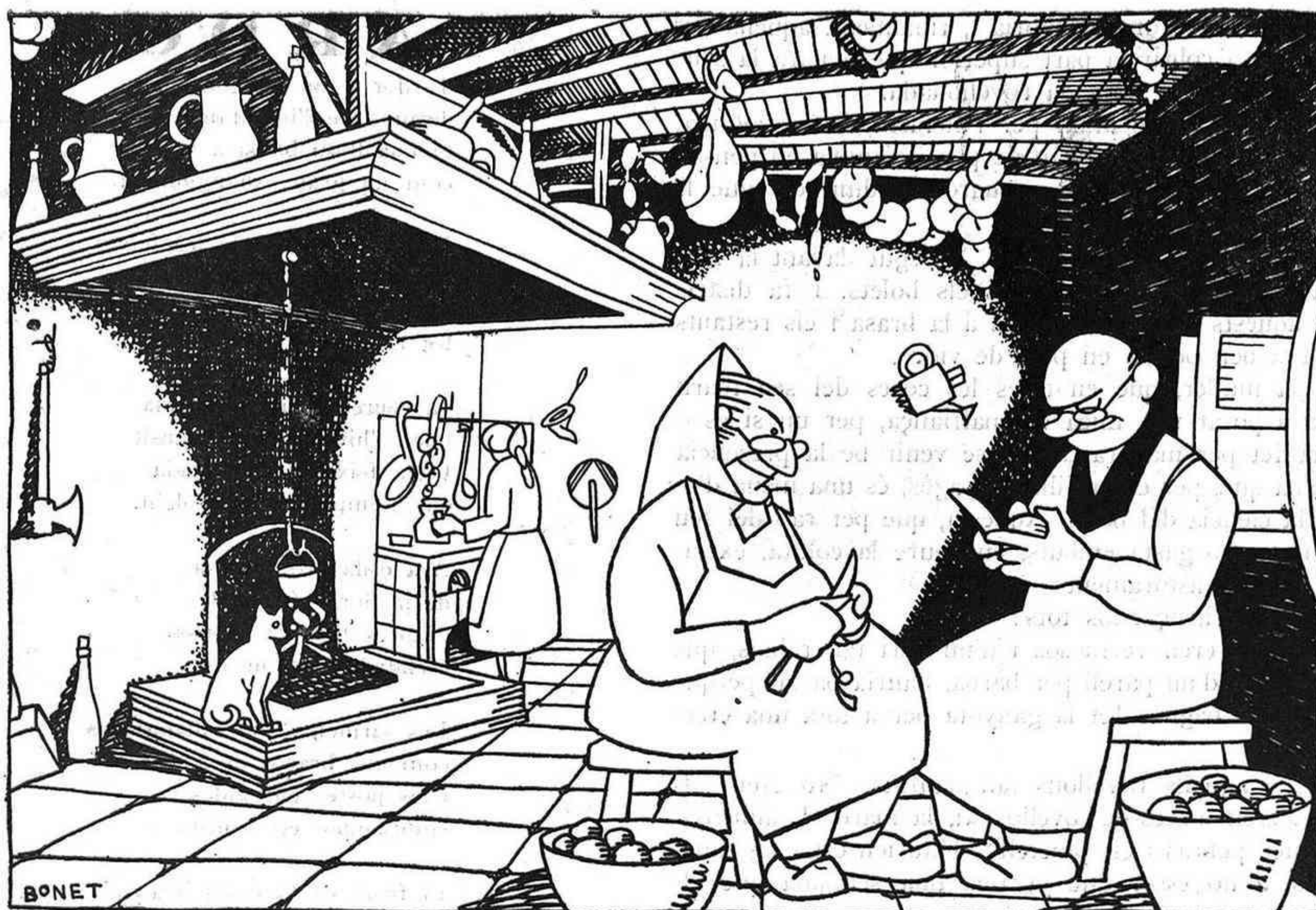
Això feia anar tot el poble enrenou. I és natural, si es té en compte que al poble mai no hi passa res. (Almenys públicament.)

Donant la vida, la noieta hi trobà la mort. Ningú no la compadí, però; al seu enterrament, llevat de comptats parents, i aquests encara a contracor, no hi assistí ningú. L'infant hagué d'apadrinar-lo un captaire rodamón, per no trobar al poble qui volgués portar-lo a la pila baptismal. El pare de la malaurada noieta, va ésser acomiadat de la casa on treballava... I les portes, una darrera l'altra, van tancar-se-li totes.

Finalment, l'amo del piset on habitaven, va comunicar-los l'orde d'abandonar-lo. I no trobaren on aixoplugar-se. I hagueren de marxar del poble...

I el poble tornà a quedar quiet com un cementiri.

PONCELL

BONET

BUCOLICA

—Res, que hem collit poques patates!
 —A veure si vas sembrar-les al revés i ara creixen cap endins.

El boletaire

Després de deixar a punt sobre la taula el bastó i el cistell de la minestra i de posar en marxa el despertador de la tauleta de nit, s'acotxa al llit més dejorn que altres dies, bo i mastegant encara les darreres queixalades del sopar. Prova d'aclucar els ulls, però la visió de la muntanya no li deixa en repòs la imaginació i és debades tractar de posar en pràctica els consells dels mètodes d'autosuggestió que en altres ocasions havien reeixit. Del rellotge del menjador toquen les deu, les onze... i a mesura que avança la nit, amb la quietud es percep com va tocant la catedral i com s'esgargamellen els pollastres de les galeries en una competència desesperant.

Són tres quarts de quatre. Detura el despertador que ha rutllat inútilment i ara armaria un desconcert encara més inútil. Ja està de peus a terra. S'ha arranjat i amb un llum a la mà davalla l'escala amb una bufanda que li protegeix el nas del ventet fi que bufa pel carrer.

I ja el teniu prenent número de tanda a la parada del tramvia de la Rabassada. Però hi ha un inconvenient: en té cinc cèntims davant. Això l'obliga a emprendre la drecera i la seva arribada a Collcerola s'escau en el moment que els pins més alts ja s'acoloren amb l'or novell del sol. No obstant, ell ha estat dels primers a arribar al bosc. Amb certa emoció, deixa el cistell al peu d'un marge; en treu un garfi; s'arromanga i comença a esgarrapar amunt i avall i en totes direccions. Entresuat, es desfà de la bu-

fanda i en aquest moment ve la primera recompensa en forma de pebràs del tamany d'una cassola. Segueixen uns pinetells i una munió d'altres espècies que cal no rebutjar pel cas poc probable de no trobar cap rovelló.

Regirant unes mates, acaba de tenir una emoció de les més fortes: una fulla daurada li ha fet fer un salt al cor pensant trobar-ne un. El malhumor li fa mormolar uns mots no gens catòlics i per menys de cinc cèntims ja plegeria el ram. Però... triomf! Ara sí que va de debò: Aplegats en una rotllana, n'ha trobat tota una pila.

La satisfacció l'ha fet entrar en gana. Se'n creu meireixedor i arranja l'esmorzar. Una botifarreta de dos pams que va a la brasa; un fiambrella amb una cuixa de conill amb suc i un tall de "llomillo" amb mongetes que en el sopar d'ahir vespre varen quedar sobrees.

El brogit d'altres cercadors que s'apropen l'apressa a recomençar la batuda. Però gos fart no caça, i ha perdut l'agilitat. Un rovelló solitari l'ha esperonat un xic. Amb l'ànsia de collir-lo, les espartenyas esmolades li llisquen pel pendent i va de cul ell i cistell, amb una sembra de bolets que s'empaiten cap avall, junt amb una ampolla mig plena que ha quedat sencera per miracle. Irat com un diable, engega una tan gruixuda lletania de renecs pels aires que tots els sants del cel han de tapar-se les oïdes.

Ha acabat de cercar. Assegut al costat del caminal, després d'arreplegar l'escampadissa, aparia el cistell de la manera que resulti més vistós. Un bon tou de rama verda de bruc fa de coixí en el fons; segueixen uns quants sos-

tres de bolets de segona categoria i, finalment, aquells tan rossos passen a cobrir la part superior que donarà la sensació d'haver-hi una atapeïda rovellonada.

El malhumor momentani per l'incident de la caiguda, ja ha passat. Ho oblida al cap de poc i s'anima en pensar la traça que ha tingut i els esguards d'admiració que li seran fitats pels vianants.

L'heroi ja és a casa de retorn. Assegut davant la taula hi ha col·locat curiosament tots els bolets. I fa distribucions: aquests amb suc, aquells a la brasa i els restants en conserva ben posats en pots de vidre.

Però la muller, que en totes les coses del seu marit acostuma a posar una mica de malfiança, per un si és o no és, ha fet per manera de fer-se venir bé la presència d'una veïna que, per ésser filla de pagès, és una mena d'oracle en la ciència del bolet. Aquesta, que per raó del seu temperament, no gasta embuts, en veure la collita, exclama amb un cert astorament:

—Ja podeu llençar-los tots!

La majoria eren verinosos i d'un verí tan rabiós, que la sola ingestió d'un parell per barba, hauria bastat perquè tota la família hagués fet la ganyota per a tota una eternitat.

Doncs, i aquells rovellons tan daurats? No eren tals rovellons: eren mares-de-rovelló. Ai, la mare! I, almenys, doncs, aquell pebràs i els pinetells? Haurien estat els únics mengívols, a no ésser que ja feia una setmana que els cucs hi estaven fent un festival.

El pobre home ha quedat aclaparat. I, per desfer-se, en part, de la decepció que pesa damunt d'ell i la mainada, ha de desprendre's d'un duro i comprar-ne un parell de lliures al "colmado" del cantó.

JOSEP MACIÀ

Uniformitat

Els homes s'assemblen cada dia més uns als altres. L'individu es veu forçat a viure sempre més i més a prop dels seus semblants. La densitat creixent de la població, la invenció de nous mitjans de transport i de canvi, les exigències igualitàries de la vida moderna, en són les causes principals.

Així mateix, els pobles i ciutats van perdent llur individualitat. Les ciutats més populars del món s'identifiquen ràpidament i es troben sempre més lligades entre elles. Una ciutat isolada, amb característiques molt seves, molt personals, és una ciutat morta: viu del prestigi del passat.

Els viatges contribueixen d'una manera extraordinària a aquesta unificació. Canvi curiós! Abans, hom cercava, viatjant, espectacles nous i diversos; avui dia els viatges, en comptes de desenrotllar el sentit de l'originalitat ens imposen un tipus d'humanitat determinat. Aquest tipus camina vers una simplificació i unificació creixent de la personalitat, degudés al frotament dels individus amb les multituds, com els palets de riu que, a força de rodolar junts, esdevenen iguals.

TARDOR

Tardor té un repòs de mare
després de l'infantament,
té una llum balba a la cara
com un gran esllanguiment.

Dintre el ventre de les feixes
hi germina la llavò:
ordis d'or, forments i xeixes;
tot el pa que Déu-n'hi-dó.

Ja veureu quina infantada
quan l'hivern haurà transit.
Cada feixa una mainada
que s'empaitarà amb delit.

Ara cada brot reposa
de la flor o fruita d'or,
després brotarà la rosa
esclatada com un cor.

Les sarments són esllanguides
com uns braços decandits
i les postes enrogides
embriaguen els sentits.

El front de la tarda bruseca
duu el sol sagnant com un tony
i té color de llambrusca
i un aspre dolç de codony.

Esgarrifança de nespra
i de cirera d'arbost;
la llum balba del capvespre
va prenent color de most.

Fuma, fuma una masia
al bell mig dels camps llaurats
i una dolça melangia
va estenent-se pels serrats.

Fumerols de l'hofa baixa,
quietud d'infantament.
Mireu, mireu, quina faixa
d'or i porpra duu el ponent!

El sol com un ull que guinya
va amagant-se poc a poc
i el cel esdevé una vinya
amb raïms d'estels de foc.

Però aquesta calma densa
i aquest misteri que fa
són de la terra que pensa
els fruits que durà demà.

SALVADOR PERARNAU

AQUEST NUMERO

HA ESTAT VISAT

PER LA CENSURA

Art i Artistes

GALERIES LAIETANES

Un alt esperit decoratiu presideix l'exposició del pintor valencià Vicens Mulet, el qual ha tingut la traça de fugir dels enlluernaments de l'escola sorollista, fent-se un estil propi.

Bellament escollits, els temes de les seves pintures, les tracta amb colorit simpàtic, mantes voltes irreal, però ben compost i treballat amb gràcia un xic ingènua.

Són de remarcar el "Matí d'agost", la "Font del Jardí" i el "Palau aràbic", especialment el segon, un bell brollador que compon una tela en tons platejats molt plaent a la vista.

D'estil diferent en absolut, Francesc Hernández Monjo, emplena els seus quadros de llum i colors vius, fets amb pinzellada ferma i sentit artístic sà, tal volta un xic massa estrident, però de pintor amb ànima i condicions.

Els temes són sempre els mateixos i potser manca l'exposició d'una mica de varietat, però com que les marines són ben encertades i fan bonic, val la pena de visitar-la.

L'aquarellista Mensa ens presenta obres de totes classes: des de quadrets amb flors, fins a paisatges i figures. De tècnica tot està prou bé, però la figura resulta un xic pobra i desdibuixada, essent, en canvi, força apreciables les altres obres exposades.

Es força agradosa també l'exposició de brodats i repòsters d'Eusebi Navarro i Ignasi Ferrer, i àdhuc no essent nosaltres pèrits en la matèria, el que sí podem dir és que presideix l'exposició un gust exquisit i que tot plegat fa un conjunt molt simpàtic i de bon to.

LA PINACOTECA

Per manca d'espai, deixem de parlar de l'exposició de Jaume Mercader i només volem donar un avanç per a dir que representa un esforç considerable i que cal que la visitin tots els amants de l'art pictòric.

BORIEL

GRAN TEATRE DEL LICEU

Amb unes dances que devia haver escrit de primer antuvi Alexandre Borodin, uns chorals i algunes romances, els amics de l'autor decidiren que se'n fes una òpera. Glasunow i Rimsky es posaren a la feina i a l'any 1890 estava a punt i fou estrenat "El Príncep Igor".

L'òpera resulta així desproveïda de tot interès dramàtic, descosida, contradictòria. Després d'una bellíssima pàgina orien-

LES CONTRADICCIONS

—Vostè amb paraigües? Home, trobo que un bomber no ha de tenir por a l'aigua.

ELS BALADRERS DE BARCELONA

—Drapaireee!

—Esmoleeet!

—El diarii!

—Hi ha cap pell de conill!

—“Botijo fino”.

—Falten serradures!

—“Mojama, camarones!”

—“Anillos de goma para los paraguas!”

—Demà es treu, demà!

Llauner i paraigüer.
“Se adoban...”

L'escombriaire, que no crida, però toca.

ANANT A RECOLLIR AQUEST DIBUIX
—Que teniu mai de queixal?
—No; és per no oir la trompeta de l'escombriaire.

tal, monòtona, crudel, amarada de cerebralisme asiàtic, el Príncep us canta una romança italiana, amb calderons i tot. Fa l'efecte de no ésser tot allò el producte d'un esforç seguit, sinó d'haver-hi estat embastades, sense orde cronològic, ni cap graduació de tècnica musical, peces escrites a molts anys de distància l'una de l'altra.

L'espectador ha d'adaptar-se de cap i de nou a cada número de la partitura. I aquest esforç, massa vegades repetit,

no pot exigir-se del públic del Liceu. Per això, una elegia punyent de la Princesa, en el tercer acte, d'un orientalisme inspiradíssim, com que durava massa, i per l'escena passaven choristes de dos en dos amb els estres del treball agrícola i amb unes perruques i unes barbes tan negres i espesses que feien angúnia, fou escoltada amb un començament de “barri-la”.

I amb tot això, quina música! Només que per a les danses

del segon acte, i el duo del Príncep Igoriewich (cantat per Piotrovsky) i Kondra Kovna (Davidoff) no sols es podria anar al Liceu, que això ja és un plaer, sinó passar els set calzes d'amargura.

El baix Zaporogetz ens enamorà una vegada més, amb el seu cant, quan ofereix la pau. Altres vegades Sanime ha trobat agrupacions escèniques més endevinades. La coreografia de Wassilieff, de la que tan haurien d'aprendre els nostres, opi-

no que no arribà a trobar per a les dances del segon acte figures i gesticulacions prou esbojarrades.

ROMEA

S'ha donat, amb “El cor del poble”, la segona representació del cicle Ignasi Iglesias.

L'obra anava acompanyada d'una conferència de Ramon Vinyes: concepte clar, valent; paraula encesa.

CLAU DE SOL

Ambrosi Carrión ha estrenat "Pirateria", poema dramàtic en quatre actes. No som a temps de parlar-ne. Ho farem la propera setmana.

NOVETATS

Pompeu Crehuet ha estrenat una nova comèdia. Aquesta nova comèdia té tres actes i es titula "Carlets, home de molts oficis".

Pompeu Crehuet és un dels nostres millors comediògrafs, un dels més personals i ponderats. La seva obra té una serenitat i un bon sentit admirables. I un gran fons d'humanitat.

"Carlets, home de molts oficis", és una comèdia d'un to admirablement aconseguït, to que s'aguanta des del començament fins al final. Hi ha, en aquesta comèdia, ironia, gràcia, emoció.

No de totes les comèdies que s'estrenen pot dir-se el mateix, ja que no totes tenen la qualitat i finor d'aquesta.

Pompeu Crehuet no és un reclamista, no és un autor d'aquests que fan massa soroll. Però la seva obra té una fermesa i una dignitat dignes de tot elogi.

Els actors de Novetats interpretaren l'obra amb justesa i amor.

La direcció del senyor Salvat, molt correcta.

ESPANYOL

"La guapa del barri o paies i calés", és un sainet original de Francesc Oliva, un autor jove. En aquest autor jove, indubtalment, hi han coses. I coses molt aprofitables, que demostren palesament que en ell hi ha un bon comediògraf.

En "La guapa del barri..." s'hi adverteix una franca, una marcada influència d'Arniches. Més val, però, aquesta influència d'Arniches que la de Linares Rivas que sofreixen altres.

En "La guapa del barri", hi han, naturalment, in experiències, però hi han, també, encerts i escenes ben resoltes, tipus ben dibuixats.

Molt bé la interpretació.

VICTORIA

Sembla que en aquest teatre hi debuta el famós tenor Tino Folgar. Suposem que no el deuen voler dedicar a la revista.

Suposem, doncs, que el Victòria vol canviar el gènere de revista pel líric.

Millor. Tots hi sortirem guanyant.

APOL

S'ha acomiadat la companyia Caballé.

I ha debutat la de Marina Uguethi, que prepara algunes estrenes.

BARCELONA

Enric de Rosas ha estrenat "Los ojos más bellos del mundo", de Jean Sèrment. Nosaltres coneixíem ja la comèdia, per haver-la estrenat el seu mateix autor a Novetats fa cosa d'un any.

Es una obra deliciosa, plena d'emoció, de tendresa. Però al públic del Barcelona no li va plaure. No és estrany: el públic d'aquest teatre és un públic "bien", o sigui un públic poc intel·ligent, un públic d'"astracán" i comèdia blanca. Els déus d'aquest públic són els senyor Quintero i Muñoz Seca.

Però "Los ojos más bellos del mundo" és una gran comèdia. Si no va agradar als semisenyors del Barcelona, pitjor per a ells.

De Rosas, en el paper de Napoleón hi està senzillament formidable. Matilde Rivera, molt digna i expressiva.

TALIA

S'ha estrenat "Dos toreros de cartó", comèdia de Vicens Broseta i Leopold J. Biat, plena d'enginy i de gràcia. Obtingué un bon èxit.

BOB

FUTBOL

Els jugadors del "Barça" pensaven el diumenge fer estralls. Havien de lluitar amb l'equip que va a la cua, i esperaven amb candeletes sortir al camp i menjar-se els nois de Terrassa a la vinagreta, amb pa amb tomàtec o a la graella. El sistema de plat no el sabien ben bé; però sí estaven convençuts de què, després del partit, la "casilla" dels gols a favor es veuria enormement augmentada.

Però, sí, sí; el tiberi va ésser del més modest que es registra en el capítol de bacanals futbolístiques; res de faisans ni tan sols pollastres: seques amanides i un tros d'arengada. I, per "postres", en comptes d'un plat de crema, unes senzilles ametlles i panses que, de raquítiques, donaven games de tornar-les a la vinya perquè s'engreixessin.

Tres a un! Quin resultat! Diguin el que vulguin els "guelos" del "Barça", amb intencions de conservar la plaça, és molt poc agradós per als socis el que el "team" de les velles glòries faci ja tan tristos papers.

Es el món. Es la cadena. Es el sí. Què hi farem, senyor Canons! El globus dona voltes i el futbol també. Ahir, portar l'escut blau-grana, era senyal d'home feliç; avui, els pocs que resten lluint-lo a la solapa, fan ja cara de malalts, d'homes acabats pels sofriments i les penes.

Es allò: els uns patim i els altres patam.

Quin goig no ha de sentir el jardiner quan, després d'anys i panys d'abonar el jardí, de prodigar-li fineses fraternals, de regar-lo no sols amb l'aigua treta a galledes d'un profund pou, sinó amb la pròpia suor, aixada en mà observa que una rosa bonica i blanca comença a dibuixar-se entre la verdor. Ha d'ésser aquesta una immensa joia, que al bon jardiner fa home feliç...

A la Manigua ja ha apategut per fi la rosa del campionat. Després de molts anys de sols poder fer créixer esbarzers i gràm, sembla que podran contemplar la flor blanca somniada, en la que aviat les abelles hi posaran l'agulló per a treure'n la calça mel...

Prou poesia. Anem a la prosa. Quanta pasta costarà aquesta ironia? D'adob solament hi ha un grapat de vagons. I cada vagó val un "pico".

Fora pòdal Tornem a ço bonic. Quan el sol posi els seus llavis sobre el nostre roser...

"Espanyol", 5. "Sans", 0.

Els de l'"Europa" van fer un cop de cap i, com que a Sitges hi havia proves de vitesa, pensaren que ço de la regulació havia passat de moda. I a tal fi, s'abraonaren sobre la quitxalla sansenca, la qual, si bé va aguantar l'empenta primera, va decaure després, no podent ja aguantar la feresa dels "ogros".

L'"Europa" en va fer tres. El "Sans" cap. Per un equip tipic d'empatar, un tres a zero és per a menjar-se un sopar de duro.

MOTORISME

A Sitges hi hagué curses motoristes, de les que sobresortí la lluita Vidai-Macaya, que féu posar la pell de gallina a més d'un espectador.

En 250 cc., guanyà Faura; en 350 cc., el triomf fou de Rejos, i en les 500 cc., Macaya quedà l'amo.

JEPET

ESQUELLOTS

La "Federació Catalana d'Estudiants Catòlics", ha constituït una secció musical per a donar concerts.

Suposem que el repertori serà a base del "gori-gori", "Ruja el infierno" i altres coses per l'estil.

Per nosaltres, ja se'n poden anar "con la música a otra parte".

✽

Els agents i comissionistes de Duanes han recabat del Govern la deguda autorització per a constituir tribunals d'honor professionals.

Com deu estar l'ofici quan senten aquesta necessitat?

Això ens recorda el que deia Bartrina parlant dels desafios:

"Porque sucede en tal trance
que tiene un lance de honor
quien tiene el honor de lance."

✽

Un futbolista de Sabadell anomenat Morral, ha estat multat pel governador, per haver agredit a cops de puny un jugador de l'"Espanyol".

Futbolista, i s'ha barallat a cops de puny? Deu haver sofert una confusió esportiva, car el més natural és que hagués començat a guitzes.

Hom parla d'aixecar un monument a la dona espanyola.

La idea és magnífica, però vol ésser estudiada amb molta detenció abans de portar-la a terme.

Com hi estarà representada la nostra dona al monument?

Amb mantellina i castanyoles?

¿Amb barret i vestit "sastre", o bé amb falldilla curta i el cabell a la "garçon"?

Pensin que, tractant-se de dones, és molt difícil tenir-les a totes contentes per un igual.

Per això, abans de tirar endavant el projecte, el millor fóra obrir un plebiscit femení i que elles mateixes escollissin el model.

Tot, abans de tenir raons amb les dones!

✽

Un boxador cubà, anomenat Sotolongo, dilluns passat, en acabar de fer un combat a Madrid va morir a la casa de socors.

No es pot negar que això de la boxa és una cosa molt civilitzada i que contribueix a la millora de la raça. Però deu ésser per eliminació.

✽

A Madrid acaba d'assolir un èxit sorollós, amb l'estrena d'una sarsuela titulada "Guzlares", el mestre Morató, natural de Granollers.

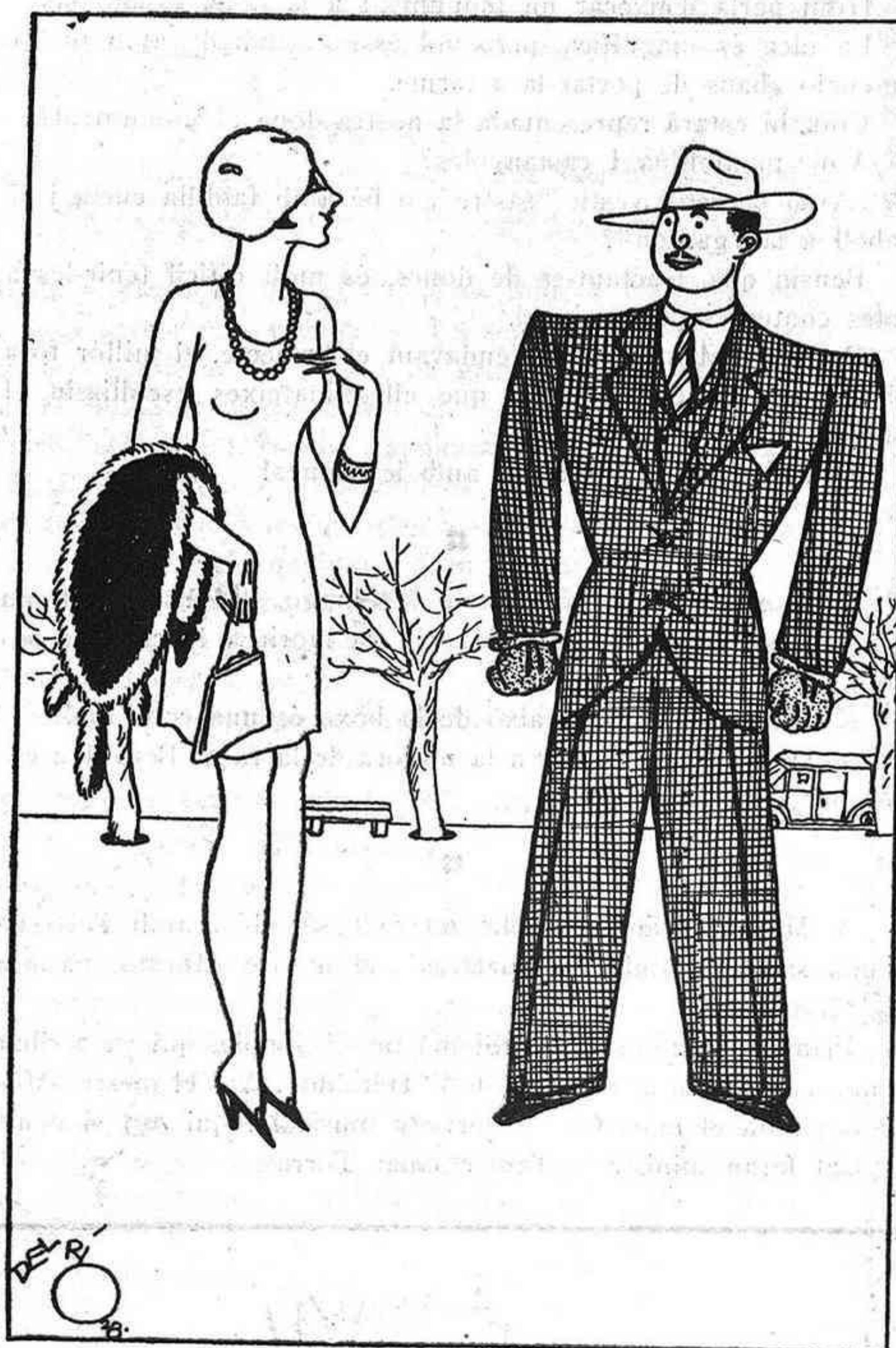
Primer fou Fontdevila, fill del mateix poble, qui va arribar d'una empenta a la Direcció de l'"Heraldo". Ara el mestre Morató planta el mingo en el terreny musical i qui sap si demà passat faran ministre a l'entremaliat Torras.

RAO CONVINCENT

—Que és estrany que t'hagis decidit a donar la teva filla a un enemic.

—Sí, home; perquè així tindrà la meva dona per sogra.

ELS APASSIONATS

- Si em rebutja sóc capaç...
- De què? De suïcidar-se?
- Sí; és el que acostumo a fer en aquests casos.

Francesc Pujols no tindrà més remei que escriure un altre llibre proclamant l'hegemonia ibèrica de Granollers.

✱

Els solts de Comptaduria que l'empresa del teatre Olympia fa publicar als diaris ja fa més d'una setmana, parlen d'un gran espectacle que hom prepara al teatre de la Ronda sota la direcció del "produceur" Sugrañes, i tant i tant ponderen el colossalisme de la nova revista, que fan posar la pell de gallina.

Hi haurà fonts lluminoses, muntanyes de debò, cataractes, terratrèmols, etc., etc.

Fins es diu que han llogat les estàtues de la Plaça de Catalunya per a treballar com a senyorettes de conjunt...

Pel que pugui ésser, nosaltres ho posem en quarantena.

✱

D'ací endavant un poble de Catalunya podrà disputar, amb tot dret, el títol de "Villa del Oso" a la capital d'Espanya.

Es tracta de Cassà de la Selva, on ha estat vist un os, que, segons referències es va escapar d'un circ ambulat i s'ha anat a refugiar als boscos de la simpàtica població gironina, que ja tothom coneix per la villa de l'ós.

✱

Com a resultat de les estretes relacions d'amistat referma-

des fa poc amb la República de Cuba, sembla que aixecarem un monument al cabdill Martí, heroi de la Independència d'aquell país.

Si els homes que governaren Espanya l'any 1898, de trista recordança, haguessin tingut la comprensió que avui tenen tots els espanyols de la vida americana, ens hauríem estalviat molts milers de vides joves i l'enfonsament econòmic que avui encara ens fa anar geperuts.

✱

El doctor Duken, reputat especialista alemany, ha donat una conferència a la Diputació sobre el tractament i profilaxi de la tuberculosi infantil.

Va dir que el més essencial és que les criatures visquin en cases ben airejades i plenes de sol, i que vagin ben alimentades.

A Barcelona, on els rics tenen el cor més dur que les pedres de Montjuic, són inútils aquestes prediques.

S'estimen més protegir els hospitals que no evitar les malalties.

Joan Ribalta: La intenció és bona, però el resultat no respon a la intenció. Si tot això ho haguéssiu escrit en prosa... qui sap, Mare de Déu!

R. A. (Gelida): Resulta massa llarg i poc literari.

P. (Sant Andreu): Ha passat ja l'oportunitat.

J. B. S.: Ho trobem d'una ingenuïtat digna del "Patufet".

A. G.: Està ja tan baquetejat aquest tema de "La puntaire" que, francament, hem de confessar-vos que no fa per a casa.

J. V. A.: La crítica dels serveis públics en forma més o menys humorística, no està permesa per ara. En fer altres treballs, tingueu en compte que hi ha censura.

F. P.: Ho podrien considerar subversiu, i no volem disgustos. Avui s'ha d'anar amb peus de plom.

J. C. R.: No us hem entès gaire la lletra, i pel poc que hem pogut desxifrar, creiem que no val la pena de publicar-ho.

J. P. B.: Les vostres poesies són una mica de secà; qui sap si amb el temps podreu convertir-vos en poeta de regadiu i donar fruits saborosos!

A. C.: Es publicarà a "La Campana".

E. V.: Entra en cartera per a quan li arribi el torn.

R. A. C.: Per l'esquifit del tema, el treball resulta massa llarg.

C. P.: Els versos estan ben fets, però resulten massa infantils.

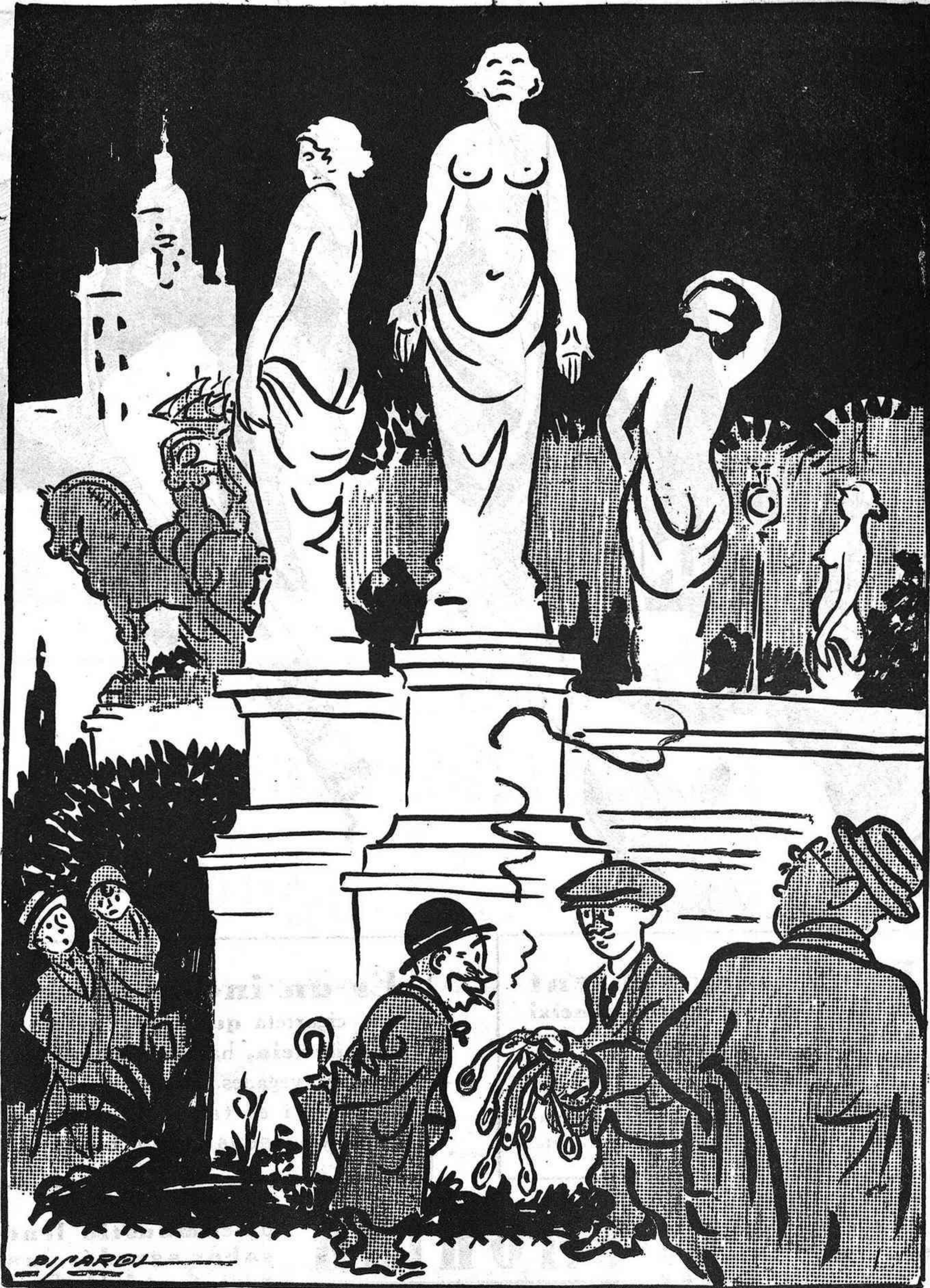
J. de M.: Si amb un trosset de columna n'hi hagués prou, com veniu a suposar, ho publicaríem, però el vostre treball ocuparia més d'una pàgina i no tenim espai de sobra. Si féu altres coses, procureu sintetitzar.

Ll. R. C.: Aniran a son temps les proses rimades; la paròdia no ens acaba de fer el pes.

J. M.: Està bé i ho publicarem aviat.

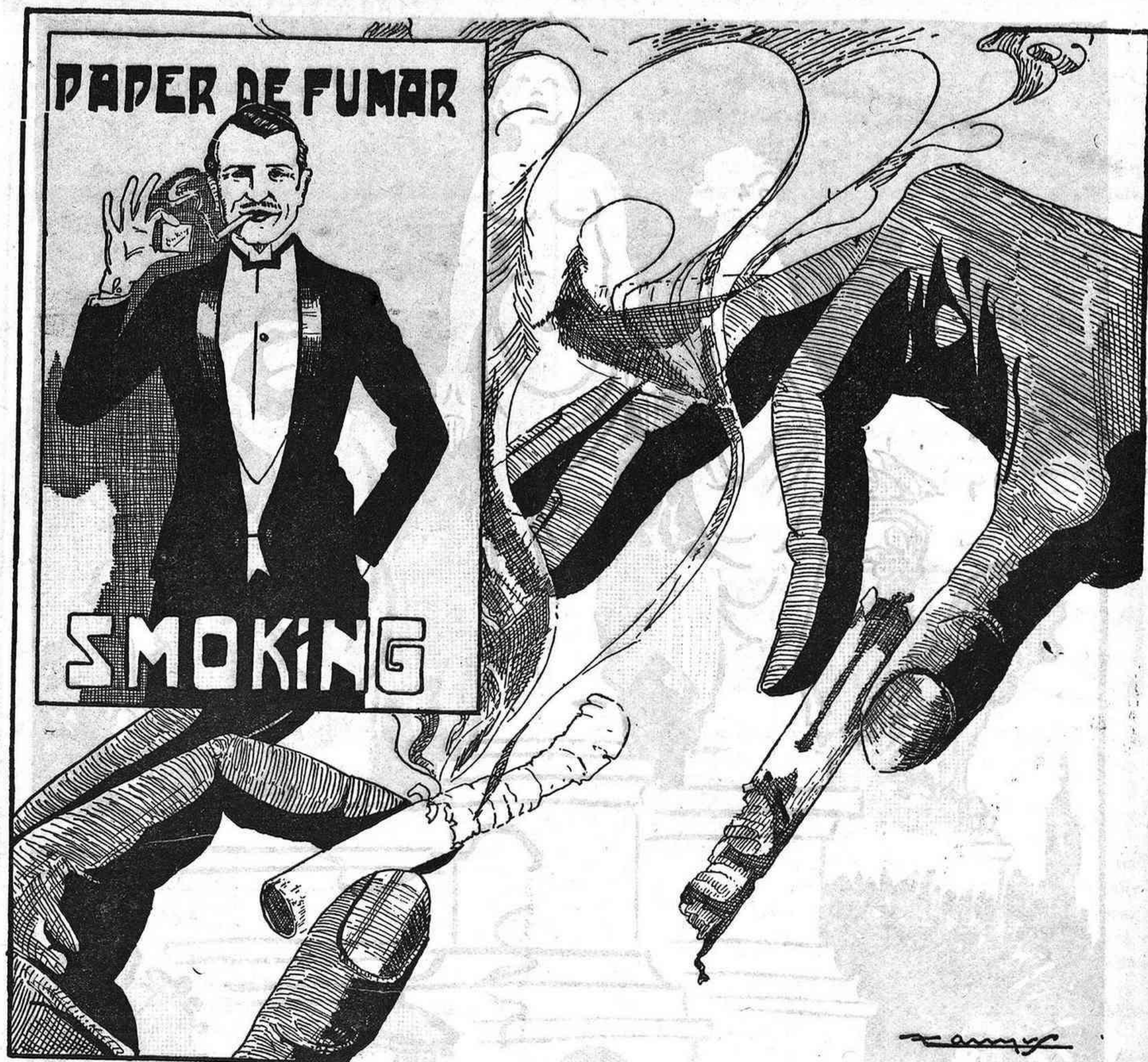
P. P. R.: Els vostres versos no pot dir-se que estiguin malament, però tenen poca qualitat.

S. M.: Per excés d'original al nostre setmanari, destinarem el vostre treball a "La Campana".

LA UTILITAT I EL NEGOCI

—I per què els vull jo els elàstics?
—Encara que no sigui més que per a regalar-los a les estàtues que, pobretes, ja deuen estar cansades d'aguantar-se la roba.

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el paper de fumar

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per

aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

Faint, illegible text at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELÉFON 18692

Col·lecció d'obres selectes

E. MURGER

ESCENES DE LA
VIDA BOHEMIA

Versió catalana de E. LLUELLES
Pròleg de SANTIAGO RUSIÑOL

Un volum de 300 planes, pessetes, 2'50

Ultima publicació de SANTIAGO RUSIÑOL

ELS ANALFABETS

PREU, PESSETES, 2

LLUÍS CAPDEVILA

BARCELONA,
COR
DE CATALUNYA

PREU: 4 PESSETES

PERE COROMINES

LA MORT D'EN JOAN APOSTOL

PREU: 3 PESSETES

AVIAT

Volum 2.ⁿ de la COL·LECCIÓ D'OBRES SELECTES

ROUSSEAU **CONTRACTE SOCIAL** Traducció de R. Vinyes

SANTIAGO RUSIÑOL **L'Auca del Senyor Esteve** Edició de luxe

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extrav. si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorga rebaixes.

POLITICA D'ARA

—On vas?
—A les eleccions.
—¿....?
—Sí, home; del "Futbol Club Barcelona".